

อัญญา ภัทรปริชาวิทย์ 2550: หนังสือ : กรณีศึกษาหนังสือวัดบ้านดอน
อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา)
สาขาวิชาดนตรีชาติพันธุ์วิทยา ภาควิชาศิลปนิเทศ ปรธานกรรมการที่ปรึกษา:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ เขียนทองกุล, ศศ.ม. 222 หน้า

การวิจัยเรื่อง หนังสือ : กรณีศึกษาวัดบ้านดอน อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยองนี้
เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้หลักการวิจัยทางมานุษยวิทยา โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษา
1) ประวัติความเป็นมา ความเปลี่ยนแปลง และการสืบทอดองค์ความรู้ และ 2) องค์ประกอบของ
การแสดงหนังสือ

ผลการวิจัยพบว่า ตัวหนังสือดั้งเดิมมีอยู่ราว 200 ตัว ชำรุดเสียหายเนื่องจากการขนย้าย
บ้างมีอายุประมาณ 200 ปี จัดแสดงอยู่ที่จังหวัดพัทลุง พระยาศรีสมุทร โภคไชย โชคชิตสงครามเจ้า
เมืองระยอง ได้ซื้อมามาพร้อมกับนายหนังเพื่อนำมาฝึกสอนแก่คนในปกครองจนสามารถออกแสดง
ได้ เดิมแสดงอยู่ที่วัดจันทอุดม ต่อมาเมื่อพ.ศ.2430 ได้ย้ายมาไว้ที่วัดบ้านดอน โดยมีเจ้าอาวาสวัด
และคณะ กรรมการประกอบด้วยสถาบัน บ้าน วัด และ โรงเรียน ร่วมกันอนุรักษ์และสืบทอดองค์
ความรู้หนังสือเอาไว้ หนังสือชุดนี้คงเหลือตัวหนังสือเดิม 115 ตัวและสร้างขึ้นมาใหม่ 60 ตัว

การแสดงในปัจจุบันใช้ตัวหนังสือใหม่ และใช้โคมไฟฟ้าแทนแสงไฟจากกะลามะพร้าว
แบบดั้งเดิม โดยขีดหนังทั้งหน้าและหลังจอผ้าขาวขอบแดงขนาดใหญ่ หากแสดงในอาคารที่วัด
จึงใช้จอเล็กและมีจอด้านข้างเพิ่มขึ้นอีก 2 จอ ผู้ขีดหนังสวมเสื้อและนุ่งโจงกระเบนสีเขียวมี
แทนการนุ่งผ้าแดงไม่สวมเสื้อแบบดั้งเดิม

ดนตรีที่ใช้คือวงปี่พาทย์เครื่องห้า บรรเลงเพลงหน้าพาทย์และเพลงเกร็ดสั้นๆแบบ 2 ท่อน
และ 3 ท่อน มีการพากย์และเจรจาประกอบ คุณลักษณะทางดนตรีใช้ระบบเสียงชนิดเจ็ดเสียง
เท่าๆ กัน ท่วงทำนองเพลงเป็นแบบเชื่อมโยงติดต่อกันในลักษณะขึ้นๆลงๆ ใช้จังหวะสม่ำเสมอ
นอกจากเพลงเข็ดซึ่งมีจังหวะอิสระ ผิวพรรณเป็นแบบการประสานสำนวนทำนอง

